

Костянтин Богомолов,
імідж-дизайнер і аналітик моди,
керівник Bogomolov' Image School,
Рига, Латвія

Популярність професії
стиліста останнім часом
народила безліч
спеціалізацій у цій галузі.

Наприклад, існують
hair stylist – стиліст-перукар,
photo stylist – стиліст,
що працює для модних
журналів і реклами.
А ще є wardrobe stylist
(чи shoper) – фахівець,
що вміє професійно
зібрати клієнту гардероб.

ГАРДЕРОБНИХ СПРАВ МАЙСТЕР

Для більшості людей поняття «гардероб», як правило, асоціюється із заялющим жартом: «шафа повна, а вдягти нема чого», що містить у собі велику частку гіркої правди. Як же зробити так, щоб не гардероб керував нами, а ми – гардеробом? Як досягти того, щоб «відвідування шафи» перетворилося на задоволення, а не було приводом для засмучення?

Гардероб – це складний і могутній суб’єкт, що нерідко здатен узяти верх над нами. Але якщо керуватися

певними чіткими правилами, контролювати ситуацію буде не тільки легко, а й приємно.

ДЖЕНТЕЛЬМЕНСЬКИЙ НАБІР

Існує два класичних варіанти гардероба. Один з них умовно можна назвати «чоловічим» або «комплектним». Цей гардероб підійшов би для консервативних і досить забезпечених чоловіків, що весь свій час присвячують бізнесу і при цьому або не впевнені у своєму смаку, або просто не хочуть занурюватися в

тонкощі стильних композицій. Тому вони вдаються до послуг вартісних бутіків. Адже, як відомо, у солідних крамницях клієнти платять гроші не лише за якість речей, а й за сервіс. А той має містити в собі не просто «чай-кава-потанцюємо», не просто посмішку і ввічливе обслуговування, а насамперед кваліфіковану консультацію фахівця. Ця послуга називається *wardrobe styling*, тобто професійна комплектація гардероба: збираючись придбати новий костюм, людина отримує до нього відразу кілька сорочок, дві краватки, пару взуття і кілька пар шкарпеток, щоб відтепер носити все це у комплекти, уникаючи помилок.

У шафі цього чоловіка, залежно від його статків і схильності до розмаїття, може бути 3–4 таких комплекти (не рахуючи вечірніх і неформальних). Коли піджак або костюм стане непридатним, його власник прибере із шафи весь комплект, не намагаючись носити сорочку, що залишилася, чи краватку з новим костюмом.

Звичайно, такий гардероб вимагає дуже великих грошових витрат, зате істотно заощаджує час його власника. Тому подібний принцип підходить лише для дуже забезпечених і зайнятих чоловіків, що не захоплюються модою і не стежать за її тенденціями, але водночас бажають виглядати стильно. Адже навіть у класичній моді є зміна тенденцій – кількість гудзиків на піджаку, ширіна краватки, колірні сполучення та ін. Таким чином, власник комплектного гардероба завдяки періодичній зміні комплектів одягу, навіть не замислюючись про моду, завжди йде в ногу з нею і навіть здобуває в очах суспільства репутацію людини з бездоганним смаком.

НЕОБХІДНО І ДОСТАТНЬО

Значно поширенішим є другий варіант гардероба, який можна назвати «комбінованим» або «жіночим». Однак, така назва сьогодні вже є досить умовною, тому що за цим принципом формують свій гардероб не лише жінки, а й чимало сучасних чоловіків. Наприклад ті, хто має змогу не дотримувати консервативні вимоги протоколу і воліє вдягатися в неформальному стилі, комбінуючи речі за власним смаком.

У комбінованого гардероба є багато переваг. Наприклад, він економічніший і, до того ж, дозволяє досягти більшого розмаїття комплектив при невеликій кількості речей.

Однак скласти гарний комбінований гардероб – завдання досить складне. Іноді без допомоги стиліста тут не обйтися.

Комбінований гардероб можна вважати вдалим у тому випадку, якщо на дві третини його предмети поєднуються між собою. Скажімо, у нас є три «верхи» (жакет, блуза, джемпер) і три «низи» (спідниця, штані, джинси). Тоді кожен елемент «верху» має пасувати до обох елементів «низу», проте не до всіх трьох. Намагатися поєднати всі елементи – це крайнощі. Зазвичай подібне намагання призводить до того, що в гардеробі наявні кілька стильних комбінацій, в той час як інші вже не настільки вдалі.

Інша крайність – накопичувати речі, що погано поєднуються між собою. У такому разі утворюється величезна кількість речей-одинаків: блуза, що не підходить до жодного жакету, спідниця, до якої неможливо підібрати взуття... Однаки вимагають собі пари, і в результаті шафа виявляється захаращеною.

Як же визначити критерій мінімально достатнього гардероба? Адже проблема найчастіше полягає не в тому, що речей не вистачає, навпаки, багато зайвих. Ідеальний варіант гардероба, сформований за принципом необхідного і достатнього, – це п'ять комплектив на щодень, різних, контрастних, що сприймаються як вдалі й улюблені. Цього досить, аби кожного дня почуватися одягненою по-новому і, водночас, дотримувати власний стиль.

До речі, це неписане правило для ділової жінки – мати щонайменше п'ять комплектив повсякденного одягу – з'явилося ще на початку минулого століття. Начебто жінка щодня мала з'являтися на людях у новому вбранні, таким чином демонструючи, що вона проводила ніч у дома. До чоловіка такої вимоги не існує, оскільки навіть якщо він щодня змінює сорочку, це слабко відбувається на його візуальному образі.

ВАМПІРИ В ШАФІ

Вороги будь-якої шафи – зайві речі, тобто такі, що ми з якоїсь причини не вдягаємо. Чому вони зависають у нашій шафті, щодня псуєть нам настрій, не дозволяючи придбати щось нове.

Критерій зайвої речі – не її фізична зношуваність. Навпаки, якщо річ зносилася, – вона себе виправдала. Йдеться про речі майже нові, вдягнуті лише кілька разів. Буває, що при

повторній примірці покупки вдома дзеркало вказує на певну невідповідність бажаному образу. А після першого ж виходу в ній у люди впевненість у тому, що щось не так, зростає, і річ застягає на вішалці. Причина може здатися об'єктивною: не зовсім вдалий колір, не ті пропорції, не так сидить... А може, просто не той стиль.

Однією з причин перетворення вдалої речі на «зайву» може бути так звана моральна зношуваність. Наприклад, придбавши дуже модне плаття, жінка намагається вдягти його якомога рідше, наче «заощаджує» його, щоб воно слугувало їй довше. А в наступному сезоні раптом виявляється, що воно її вже зовсім не тішить – і носити не хочеться, і позбавитись шкода. Звідси – висновок: улюблені речі потрібно носити щонайчастіше, в жодному разі не залишаючи «на потім». Адже будь-яке, навіть найбільш стильне вбрання починає виходити з моди саме в той момент, коли ми його придбали. Не випадково зайвими, як правило, виявляються обновки, куплені наприкінці сезону на розпродажу. Або речі, про які ми довго мріяли, тобто носили їх у голові, і на момент купівлі вони для нас уже морально застаріли.

На мій погляд, критерій зайвої речі простий: якщо протягом 2–3 місяців сезону нам жодного разу не захотілося її одягти. Що ж робити? Негайно і безжалісно від неї рятуватися! Так, звичайно, вона майже нова, і рука не піднімається її викинути. Але звернімося до здорового глузду: якби ми випадково втратили гроші, відкладені на одяг, то поплакали б із тиждень, а потім утішилися, купивши костюм, який носили б із задоволенням. Натомість зайва річ не дозволяє купити щось інше. У результаті – шафа переповнена, а носити нема чого.

На додачу, щоразу, коли ми заглядаємо в шафу, зайва річ нагадує нам про зроблену помилку. Отже, у нас оселився вампір, який щоранку висмоктує з нас гарний настрій, а то й гроші, оскільки здатний спровокувати додаткові витрати: перешити, спробувати «облагородити» за допомогою нової блузки, взуття, аксесуарів... Так розмножуються зайві речі.

Єдиний вихід – сказати собі: «Ці гроші загублені», і викинути непотрібну річ. А ще краще – віддати комусь. (Але моя вам добра порада – не віддавайте її своїй кращій подругі. Якщо виявиться, що ваше плаття чудово на ній виглядає, воно буде,

як і раніше, вас тероризувати). І нарешті, придайте ідеальну, «свою» річ замість відданої. А от як саме купувати «свое» – це окрема тема.

ПОЧНЕМО З РЕВІЗІЇ

Ревізією шафи слід займатися перед початком чергового сезону – тобто починати підготовку до осіньо-зимового періоду не в жовтні, а наприкінці серпня. Найкраще мати дві шафи чи хоча б два відділення, щоб прибрати ті речі, які найближчі півроку не знадобляться. Їхня доля вирішуватиметься у свій час, а поки необхідно провести ревізію того одягу, що буде носитися в найближчому майбутньому.

Стайліст переглядає гардероб разом із клієнтом, щоб визначити, від чого за певних причин слід позбутися. Насамперед, це, звичайно, зайві речі, що є головною перешкодою стильності. Не варто залишати в шафі також відверто старомодне вбрання – скажімо, занадто гострі «хіти» минулого чи позаминулого сезону. Інакше воно змусить нас прив'язатися до їхнього стилю і колірної гами, заважаючи використанню більш актуальних тенденцій сезону.

Що ж до речей консервативних та екстравагантних, то тут слід виявляти делікатність і раціоналізм. Адже, як відомо, і ті й інші належать до «позамодної» категорії, а отже, ще можуть знадобитися. І якщо навіть стайліст упевнений, що цим речам немає місця в гардеробі клієнта в найближчому сезоні, їх цілком можна притримати на майбутнє. Однак їх також не варто залишати в «сезонній» шафі. Це важливе правило гардероба, і я раджу суворо його дотримувати: під рукою мають бути винятково ті речі, якими ми в даний час маємо намір регулярно користуватися. І дуже добре, якщо в резуль-

таті шафа виявиться напівпорожньою, оскільки залишається тільки 3–4 найулюбленіші речі. І не просто улюблені, а й такі, що відповідають, на думку стайліста, новому гардеробу клієнта. Такий самий огляд порібно влаштувати щодо взуття, сумок та інших аксесуарів і прикрас.

Але головний підсумок ревізії – не лише мішки і пакети із зайвим мотлохом. Це насамперед концепція нового гардероба клієнта і план шопінгу для його створення. У цьому якраз і полягає основне завдання фахівця, який іменується wardrobe stylist або shoper.

МИСТЕЦТВО ШОПІНГУ

Золоте правило стайліста – в жодному разі не починати шопінг, допоки не визначений стиль клієнта і не складено програму його гардероба. Інакше випадкові покупки знову створюватимуть хаос в його шафі, з'являтимуться незавершені комплекти і зайві речі. Ніколи не купуйте річ заради речі, хоч якими б при надами вона не володіла, навіть якщо це дуже модне, дуже гарне або дуже дешеве вбрання. І навіть якщо воно ідеально сидить на фігуру клієнту. Так, гарна посадка – це обов'язкова умова покупки, але не єдиний її критерій. Головне – відповідність ідеї стилю і програмі всього гардероба, а не просто намагання придбати все, що потрапило під руку.

Особливо важливо не помилитися при першій покупці, яка не має викликати сумнівів як у клієнта, так і в стайліста (в складній ситуації завжди допоможе стара східна мудрість: «Якщо є сумнів – утримайся»). Перша річ має стати «точкою відліку», від якої буде побудований весь гардероб – і не важливо, солідний костюм це чи недорогий аксесуар. Тому іноді на її пошуки може знадобитися цілий тиждень. Зате якщо вже перша покупка виявиться вдалою, далі справа піде як по маслу.

Тут, правда, нас підстерігає ще одна небезпека – зайві покупки в запалі шопінгу. У цей момент стайліст і клієнт утворюють маленьку творчу команду, що із захватом працює над витвором мистецтва – стильним гардеробом. Тож дуже важливо не надто захопитися і вчасно зупинитися. У пригоді може стати лише виважена концепція і чіткий план. На цьому етапі стайліст має створити в своїй уяві контури майбутнього гардероба у вигляді мозаїки з відсутніми фрагментами, зосередивши зусилля на їх цілеспрямованих

пошуках. Раджу тимчасово обмежитися кількома комплектами одягу і пе рети до аксесуарів.

Пошук аксесуарів – це найскладніша і дуже трудомістка частина роботи. На мій погляд, вдало підібрати плаття чи костюм – справа не така вже й хитра. А от у виборі дрібничок до них ми нерідко припускаємося прикрих помилок. Проте саме аксесуари забезпечують стильність нашого іміджу. «Бог у деталях», – сказала колись Шанель, маючи на увазі, що останні створюють наш стиль, і вони ж таки іноді вкидають нас в безодню несмаку. Але набільше лихо в тому, що їх завжди не вистачає в будь-якому гардеробі. Мабуть, у цьому і полягає основне завдання стайліста: доверши ти кожен комплект клієнта аж до останньої дрібниці.

У процесі шопінгу стайлісту доведеться мати справу ще з однією проблемою, а саме – підганяти купленний одяг по фігури клієнта. Без цього процесу створити стильний гардероб просто неможливо. Якщо ми будемо шукати лише речі, що бездоганно відповідають фігури, то нам узагалі нічого не вдастися купити. Тому стайлісту потрібно знатися на технології пошиття одягу, аби не помилитися у виборі його для клієнта. У вартісних бутіках зможе допомогти професійний кравець. І все ж таки, стайлісту просто необхідно мати «власного» кравця, який буде постійним членом його команди поряд з перукарем і візажистом.

Ще одна порада: не слід намагатися остаточно завершити гардероб упродовж короткого терміну часу. На першому етапі можна обмежитися 5–6 повсякденними комплектиами. Дамо клієнту можливість трохи «обжитися» серед цих речей, щоб стало зрозумілим, чого ще бракує в його гардеробі. З іншого боку, не можна розтягувати процес шопінгу на весь сезон. Пізніше якісь елементи можна додати, або навпаки, вилучити, але основа повноцінного гардероба має скластися в перший місяць сезону.

ДЛЯ ОСОБЛИВИХ ВИПАДКІВ

Основа гарного гардероба – це, звичайно, стильні повсякденні комплекти. Але не забуваймо також про вбрання для особливих випадків.

Для більшості людей свята, особливо Різдвяni, коли доводиться бувати на численних прийомах, перетворюються не на задоволення, а кару. Ось типовий випадок: через три дні потрібно входити в світ, тож необхідно в терміновому порядку

відшукати вечірню сукню. Імовірність вдалої покупки вкрай низька. Отже, ви вдягнете сукню один-єдиний раз, а на ранок вона перейде до розряду зайвих речей. Щоб цього уникнути, стилісту слід заздалегідь скласти вечірній гардероб клієнта.

Специфіка вечірнього гардероба залежить від способу життя клієнта. Для «класичного» чоловіка це два комплекти: темний костюм і смокінг, які вдягають залежно від дрес-коду, зазначеного в запрошенні.

Для жінки існує набагато більше варіантів. Класичне вбрання – це вечірній костюм для офіційних святкувань, маленька вечірня сукня для коктейлів і фуршетів, довга вечірня сукня для банкетів і опери, а також бальний варіант, який вирізняється тим, що призначений винятково для танців і тому передбачає наявність талії і розкльошеної спідниці. Але перш ніж купувати щось, слід проаналізувати програму святкових заходів: не кожній дамі знадобиться повний набір тулетів.

Крім того, стиліст може підказати клієнту, що новий костюм, одягнутий вперше, завжди виглядає ошатним і святковим. Тому, купуючи повсякденний костюм, не завадить зазирнути в календар – чи не передбачається якийсь світський захід. Обов'язково слід передбачити «аварійний» варіант – повсякденний комплект, який за допомогою взуття й аксесуарів можна перетворити на вечірній.

Наше життя не обмежується роботою і святыми. Іноді доводиться виходити на прогулінку із собакою, виїжджати з друзями за місто, нарешті, завітати в супермаркет за продуктами. Нерідко для таких випадків ми просто використовуємо старий одяг. Але це помилкове рішення. Адже по-справжньому стильна людина – не той, хто вміє іноді наряджатися, а той, хто бездоганно одягнений у кожну мить свого життя і відповідно до обставин. Іншими словами, стиліст не має забувати про неформальний гардероб свого клієнта. Ці комплекти можуть бути створені на основі стилю casual, що включає в себе джинси, трикотаж, спортивні елементи.

А ще я рекомендую підготувати комплект «для поганого настрою». У кожного з нас бувають дні, коли через незрозумілі причини ніщо не приваблює, включаючи улюблений костюм «кольору шампанського». У таких випадках ми часто використовуємо старі речі, тому що інтуїтивно шукаємо психологічного захисту. Але і тут варто мати стильний комплект – зовсім нейтральний та, бажано, із закритими формами (довгі рукави, комір-стійка), оскільки вони дають відчуття захищеності. Для багатьох людей таке відчуття асоційоване також із чорним або темно-сірим кольором.

ЗМІНА ГАРДЕРОБА

Кожний, навіть найкращий, гардероб має одну неприємну особливість: не встигнеш

скласти, як уже час його оновлювати. Професійно змінити гардероб – ще одна непроста проблема для стиліста. Щоб тримати її під контролем, він може скористатися одним із трьох пропонованих варіантів.

Перший – це зміна гардероба комплектами. Цей принцип викладений вище, коли розглядався так званий «комплектний» або «чоловічий» гардероб. Такий варіант зміни є досить витратним, тому він виправданий лише тоді, коли для клієнта час набагато важливіший за гроші.

Другий варіант – поступова зміна. Рекомендується тим, хто віддає перевагу «комбінованому» гардеробу. Це можуть бути люди більш або менш «класичного» складу, що не женуться за мінливою модою. Роки через 2–3 їхній гардероб може судільно обновитися, але змінювати

все відразу вони не будуть. Тому «вводити» в такий гардероб нові актуальні тенденції стилісту слід дуже делікатно, стежачи за тим, щоб вони поєднувалися зі стилем і колірною гамою наявних речей. Інакше існує небезпека зробити гардероб хаотичним і невитриманим, або навпаки – монотонним і застійним, щорічно повторюваним.

І нарешті, третій варіант – повна зміна гардероба за принципом «все й одразу». Такий варіант можна запропонувати «жертвам моди», яким цікаві кардинальні зміни власного іміджу і які із захопленням ви пробовують на собі все нове й ультрасучасне. Зазвичай такі клієнти не обмежуються заміною одягу й аксесуарів. У даному випадку йдеться вже про повний перегляд іміджу, включаючи зачіску, колір волосся і макіяж.